

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Adresseliste

Deres ref

Vår ref
201104047-/GKM

Dato

31 JAN 2012

Avgjørelse av klage på vedtak om kvotejakt for gaupe i region 6 i 2012

Miljøverndepartementet viser til klage fra Fosen Naturvernforening, Bondelagene i Namdalseid og Verran og Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag av henholdsvis 22. november, 2. desember og 12. desember 2011. Det klages på rovviltnemndas vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i rovviltregion 6 (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag) i 2012.

Klagene er behandlet etter lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) § 9, lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 16, jf. § 77 og lovkapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, og forskrift 18. mars 2005 nr 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

Miljøverndepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak når det gjelder inndeling av kvotejaktområder og kvotefri jakt i deler av regionen. I de områder hvor det i henhold til rovviltnemndas forvaltningsplan ikke skal være ynglinger av gaupe er rovviltnemndas vedtak opprettholdt.

Miljøverndepartementet endrer imidlertid rovviltnemndas vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe slik at total kvote settes til 44 dyr, hvorav 4 voksne hunndyr. Fosen naturvernforening og Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag har fått delvis medhold fordi gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig, jf. rovviltforliket av juni 2011. Departementet har lagt til grunn best tilgjengelig kunnskap om gaupebestandens utvikling.

Saksgang

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 18. november 2011 en kvote på 50 gauper, hvorav en hunddyrkvote på 8 voksne hunngauper fordelt på de ulike kvotejaksområdene med unntak av fire områder. I tillegg kan nemnda vurdere å tildele hele eller deler av en reservekvote på inntil 10 dyr, hvorav inntil 4 dyr kan være voksne hunngauper. Det åpnes for kvotefri jak i deler av Møre og Romsdal. Vedtaket ble påklaget av Fosen Naturvernforening, Bondelagene i Namdalseid og Verran og Naturvernforbundet i Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag henholdsvis 22. november, 2. desember og 12. desember 2011. Klagene er fremmet innenfor den alminnelige klagefristen etter forvaltningslovens § 29 første ledd. Klagene ble behandlet i rovviltnemnda 10. januar 2012. Rovviltnemnda opprettholdt sitt vedtak av 18. november 2011 og oversendte derfor saken til Miljøverndepartementet den 10. januar 2012 for endelig avgjørelse. I tråd med rovviltforskriften § 18 første ledd annet punktum gav Direktoratet for naturforvaltning en faglig tilråding i brev av 19. januar 2012.

Klagernes anførsler

Fosen naturvernforenings anførsler

Departementet gjengir her de anførsler fra Fosen Naturvernforening som er direkte relevante for vedtaket om kvotefastsettelse for kvotejakta på gaupe i region 6 i 2012.

Naturvernforeningen mener at

- Kvotevedtaket tar ikke riktig hensyn til lovgrunnlaget.
- Kvotevedtaket baseres ikke på at gaupebestanden er på vei nedover etter historisk høy avskyting de siste år
- Kvotevedtaket baseres ikke på at skadeomfanget er redusert med opp til 50 % siden 2009
- Kvotevedtaket tar ikke hensyn til gaupas rolle i naturens samspill.
- Kvotevedtaket tar ikke tilstrekkelig hensyn til at det skal opprettholdes et godt nok genetisk grunnlag for gaupa. Den vil bli så sterkt redusert i viktige ynggeområder at faren for innavl vil øke.
- Kvotevedtaket er feilaktig begrunnet med at dette vil være noe av det viktigste for å hjelpe beitenæringen på Fosen.

Naturvernforeningen fremmer på dette grunnlaget sine anførsler i klagen:

- Det må satses på et balansert uttak av rovdyr uten å ta ut rovdyr i så stor skala som rovviltnemnda i denne omgang legger opp til. Rovdyruttaket på Fosen synes å stride mot en rekke internasjonale, nasjonale og regionale lover og bestemmelser. Forvaltningen bør foregå i tråd med de mange styringsverktøyene som finnes for at disse ikke skal miste sin styringsfunksjon.
  - Kvoten må reduseres fra 44 gauper til 35 gauper før man vurderer noen form for tilleggskvote i region 6.
  - Kvoten for kvotejaksområde 15 m/Fosenhalvøya reduseres fra 13 til 10 gauper

- Det må ikke innføres noen form for kvotefri jakt på hunngauper i Fosen.
- Rovviltnemndas sammensetning er av en slik art at den svekker tilliten til de avgjørelser som blir vedtatt.

Namdalseid og Verran bondelags anførsler

- Kvotefri jakt i kvotejaksområde 15 (Fosenhalvøya) fra nå og videre fremover.
- Jaktperioden må utvides til å gjelde fra 1. november til yngletida starter
- Større kvoter for gaupejakta i kvotejaksområdene 9 (Verdal, Inderøy (øst for E6) og Steinkjer kommuner) og 14 (Overhalla, Grong og Snåsa kommuner (vest for E6), samt deler av Namsos kommune).

Naturvernforbundets anførsler

- Det foreligger ikke faglige årsaker som kan forsvare den vedtatte kvoten for Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Naturvernforbundet ber derfor om at kvoten justeres ned til sekretariatets innstilling for Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal.

Rovviltnemndas vurdering

Klagen fra Fosen Naturvernforening

Klager har ikke fått med seg at nemnda fattet vedtak om en startkvote på 50 dyr og ikke 44 dyr som klager skriver i klagen. Når det gjelder kravet om at vedtaket om Fosen som ikke yngleområde for gaupe må oppheves må dette avvises på formelt grunnlag. Yngleområdene ble vedtatt når forvaltningsplanen ble godkjent av nemnda den 30. mai 2011 og er ikke en del av vedtaket om kvote for kvotejakt på gaupe. Kvoten for kvotejaksområde 15 er etter nemndas vurdering i tråd med forvaltningsplanen som sier at det ikke er en målsetting om ynglende gaupe på Fosen. Nemnda ønsker derfor å minimalisere bestanden av gaupe i dette området og kvoten settes høyt slik at ikke kvoten er en begrensende faktor. Når det gjelder størrelsen på totalkvoten vises det til vurderingene rundt klagen fra Naturvernforbundet.

Klagen fra Namdalseid Bondelag og Verran Bondelag

Nemnda har ikke myndighet til å fatte vedtak om utvidet jaktidsramme for kvotejakt på gaupe og/eller kvotefri jakt i dette område. Nemnda har kun mulighet til å fatte vedtak om kvotefri jakt i områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestander. Fosen er et område der det normalt opptrer gaupe i ynglende bestander og nemnda kan ikke fatte vedtak om kvotefri jakt. Punktene avvises med bakgrunn i at nemnda ikke har myndighet/hjemmel til å fatte vedtak om utvidet jaktidsramme og kvotefri jakt. Når det gjelder høyere kvoter i kvotejaksområdene 9 og 14 vises det til vurderingene av klagen fra Naturvernforbundet.

Klagen fra Naturvernforbundet

Nemnda kan ikke se at Naturvernforbundet legger frem nye momenter i sin klage som ikke var kjent når vedtak om kvote ble fattet den 18. november 2011. Nemnda mener at

den faglige begrunnelsen for vedtaket om kvote for kvotejakt på gaupe i 2012 er god og viser til vedlagte opprinnelig vedtak datert 18. november 2011.

Innrapporterte familiegrupper viser at det mest sannsynlig er minimum to familiegrupper i Møre og Romsdal (se vedlagt e-post fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag v/Kjell Vidar Seljevoll). Prognosemodellen for gaupe (NINA Rapport 774) sier at bestanden av gaupe vil ligge på ca 14 familiegrupper etter vinterens registreringer av familiegrupper (før kvotejakta starter den 1. februar), noe som fortsatt er over bestandsmålet på 12 familiegrupper. Med bakgrunn i dette opprettholder nemnda vedtaket om kvote for kvotejakt på gaupe 2012.

Direktoratet for naturforvaltning sin faglige tilråding

Rovviltforskriften § 7 annet ledd regulerer hva rovviltnemnda skal legge vekt på når nemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe. Det følger av kommentarene til § 7 annet ledd at:

"Ved vurdering av felling eller jakt skal rovviltnemnden gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen. Kravet til presisjon i forvaltningsvedtak både med hensyn til bruk av skadefellingstillatelser og kvotejakt/lisensfelling øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes."

Direktoratets faglige tilråding i denne saken knytter seg til å vurdere gaupebestandens status og forventede utvikling i region 6 og vurdere sannsynligheten for at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 12 ynglinger i regionen. Vurderingene knyttet til den forventede utviklingen av gaupebestanden i regionen tar utgangspunkt i at vedtatte kvote effektueres.

Rovviltnemnda i region 6 fattet i vedtak av 18. november 2011 en startkvote på 50 gauper for kvotejakt i 2012, med en hunddyrkvote på 8 dyr over ett år i områder med mål om yngling av gaupe. Det er satt en reservekvote på inntil 10 dyr, med en hunddyrkvote på 4 dyr over ett år. Hunddyrkvoten på 8 voksne hunddyr er ikke gjeldende i kvotejaksområdene 3, 10, 11 og 15, dvs i områder uten mål om yngling av gaupe. I disse kvotejaksområdene kan det felles til sammen 31 gauper. Samlet sett for hele regionen er det en startkvote som er fordelt med 31 gauper uten hunddyrkvote i områder uten mål om yngling av gaupe, og 19 gauper med en hunddyrkvote på 8 voksne hunddyr i områder med mål om yngling av gaupe.

Totalt kan det i region 6 felles 60 gauper hvorav 43 voksne hunddyr. Start- og tilleggskvoten er fordelt til 15 avgrensede kvotejaksområder. Det skal ikke tildeles dyr av reservekvote dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke tilsier det, og det skal særlig legges vekt på påviste gaupeskader på rein.

Om overvåking av gaupe og bestandssituasjonen i Norge og innenfor region 6:

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. NINA rapport 724: Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2011 gir den siste oppdaterte oversikten over antall dokumenterte ynglinger av gaupe i hver region, og for hele landet. Årene 2009, 2010 og 2011 er det registrert henholdsvis 92, 80 og 74 ynglinger av gaupe på landsbasis. Antallet ynglinger i 2011 tilsvarer en estimert minimum totalbestand på 413-436 dyr. Direktoratet konstaterer at det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe på landsbasis ble nådd i 2011.

Det er den siste treårsperioden registrert henholdsvis 26,5, 20 og 18 ynglinger av gaupe i region 6. Gjennomsnittet er på 21,5 ynglinger, og bestandsmålet på 12 årlige ynglinger er følgelig nådd.

Om gaupas forventede utvikling innenfor region 6:

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har i en nylig rapport (NINA rapport 774) introdusert en prognosemodell til å forutsi bestandsstørrelse av gaupe fremover i tid. Modellen kan også benyttes til å beregne hvilken effekt ulike jaktuttak vil ha på bestanden før jakt den påfølgende vinteren. Dette som en hjelp til å redusere utfordringene med å stabilisere utviklingen av gaupebestanden, siden en tidligere har vært nødt til å ta utgangspunkt i fjorårets familiegruppetellinger når årets kvoter skal fastsettes. Modellen baserer seg på tidsserien med tellinger av familiegrupper og uttak av gauper bakover i tid for å beregne en prognose fremover i tid.

For landet som helhet kan en forvente en nedgang i antall familiegrupper fra 74 familiegrupper før jakt i 2011 til 67 (55-79) familiegrupper før jakt i 2012. Det er estimert 42 % sannsynlighet for at gaupebestanden før jakt i 2012 vil være under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 65 familiegrupper av gaupe. For region 6 viser prognosen en nedgang i antall familiegrupper fra 18 familiegrupper før jakt i 2011 til 14 (8 – 20) familiegrupper før jakt i 2012. Det er estimert 34 % sannsynlighet for at gaupebestanden i region 6 før jakt i 2012, vil være under det fastsatte bestandsmålet på 12 familiegrupper av gaupe i regionen.

Det er viktig å understreke at usikkerheten i estimatene til modellen blir større for de regionspesifikke prognosene. Her er antall familiegrupper mindre, og i enkelte regioner snakker vi om svært små tall. Dette betyr at den usikkerheten som eksisterer rundt observasjoner av familiegrupper spiller en større rolle jo mindre tall man opererer med og videre er små bestander mer påvirket av tilfeldige variasjoner i f.eks fødsels- og dødsrater.

Prognosemodellen kan videre anvendes til å beregne hvor store uttak en region kan ha, når regionen befinner seg i nærheten av bestandsmålet og det er ønskelig med en stabilisert bestand. For landet som helhet viser modellen at en kan høste 0,43 voksne

hunddyr pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet. Modellen viser også at en kan høste 1,27 gauper pr registrerte familiegruppe hvis en ønsker en stabilisert bestand rundt bestandsmålet.

For å holde en stabilisert bestand i region 6 på 12 familiegrupper av gaupe gir modellen et estimert uttak på 5 voksne hunddyr og et estimert totaluttak på 15 gauper, hvis bestanden ligger rundt bestandsmålet.

Direktoratets vurdering og faglige tilråding

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Direktoratet har i sin faglige tilråding lagt vekt på "Prognosemodell for bestanden av gaupe i Norge" (NINA rapport 774). En slik prognosemodell vil ikke med 100 % sikkerhet kunne forutsi utviklingen i gaupebestanden, men vi kan gi en sannsynlighetsfordeling for ulike utfall. Etter direktoratets vurdering er dette den best tilgjengelige kunnskapen om gaupas bestandssituasjon før jakt i 2012. Alternativet er å ta utgangspunkt i fjorårets familiegrupperegistreringer når årets kvoter skal fastsettes.

I likhet med ovennevnte prognosemodell fremgår det også av NINA rapport 724 om bestandsutviklingen av gaupe i Norge en forventning om nedgang i bestanden av gaupe før jakt i 2012 sammenlignet med 2011. Både i landet som helhet og i region 6. Direktoratet viser i denne sammenheng til § 7 i rovviltforskriften og kravet til presisjon i forvaltningsvedtak jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes.

Jf. forvaltningsplan for rovvilt i region 6 er regionen delt inn i områder med mål om ynglinger av gaupe og områder uten mål om yngling. Ambisjonen i områder uten mål om yngling er å holde bestanden av gaupe lavt ved å tillate høye kvoter. Direktoratet konstaterer at det i områder med mål om yngling er satt en kvote på 19 gauper med en hunddyrkvote på 8 voksne hunddyr. I områder uten mål om yngling er det satt en kvote på 31 gauper uten hunddyrkvote. I tillegg er det satt en reservekvote på inntil 10 dyr med en hunddyrkvote på 4 voksne hunddyr.

Direktoratet kan ikke se at vedtatte kvote for jakt på gaupe i region 6 i 2012 vil medføre en gaupebestand liggende rundt bestandsmålet. En effektivering av vedtatte kvote vil mest sannsynlig medføre en bestandsreduksjon i regionen og en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet i regionen ikke nås etter årets yngling. Gjeldende kunnskap om gaupas bestandsdynamikk publisert gjennom ovennevnte prognosemodell, tilsier en lavere total- og hunddyrkvote i områder med mål om yngling av gaupe.

Direktoratet viser til forvaltningsplanen i regionen og prinsippene om arealdifferensiering som er nedfelt der. I områder uten mål om yngling er målsettingen

å holde bestanden av gaupe lav ved å åpne for høye kvoter. Dette er i tråd med rovviltforliket fra 2011 der det er presisert at soneinndelingen skal forvaltes tydelig, men etter direktoratets vurdering er det satt svært høye kvoter (uten hunddyrbegrensning) i områder uten mål om yngling i region 6. I forhold til kjent bestandsstørrelse i regionen siste år er det ikke sannsynlig at kvotene fylles i disse områdene. I tillegg vil et stort uttak av voksne hunddyr i disse områdene kunne ha en framtidig konsekvens for oppnåelse av bestandsmålet i regionen.

Registreringer av familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene viser at regionen har ligget omtrent på bestandsmålet i områder med mål om yngling. I områdene uten mål om yngling har det vært en nedgang i antall registrerte familiegrupper. Dette er en ønsket utvikling jf. prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og det nasjonale bestandsmålet for regionen. Prognosemodellen sannsynliggjør at det er 14 familiegrupper av gaupe totalt i regionen før jakt i 2012. Prognosemodellen sier imidlertid ikke noe om de er registrert innenfor eller utenfor områder med mål om yngling av gaupe. Basert på utviklingen av gaupebestanden og registreringer av familiegrupper i regionen de siste tre årene samt prognosen på antall familiegrupper i regionen før jakt i 2012, antar direktoratet at regionen er noe under bestandsmålet i områder med mål om yngling av gaupe.

Region 6 skal oppfylle det nasjonale bestandsmålet på 12 årlige ynglinger av gaupe og rovviltnemnda har vedtatt en forvaltningsplan som sier i hvilke områder av regionen ynglingene skal være. Etter direktoratets vurdering kan det på bakgrunn av dette vurderes to alternative kvotefastsettelsener. Alternativ 1 kan baseres på prognosemodellen (for hele regionen) som estimerer 14 familiegrupper av gaupe før jakt i 2012, en totalkvote for hele regionen og en hunddyrkvote for hele regionen. Alternativ 2 vektlegger prinsippet om geografisk differensiering sterkere. Dette tilsier en større kvote i områder uten mål om yngling, men en lavere kvote (og større hunddyrbegrensning) i områder med mål om yngling.

Direktoratet tilrår, basert på prognosemodellen og forvaltningsplanen i region 6, en kvote i områder med mål om yngling på 13 gauper hvorav maksimalt 4 voksne hunddyr (alternativ 2). Vi tilrår en fordeling av kvoten i samsvar med sekretariatets vurdering av klagene og innstilling til nemnda datert 23. desember 2011, med unntak av kvotejaksområde 9, hvor vi tilrår 3 gauper. Dette betyr at vi tilrår en kvote på totalt 44 gauper hvorav det maksimalt kan felles 4 voksne hunddyr. Hunddyrkvoten er ikke gjeldende i områder uten mål om yngling. Det tilrås ingen reservekvote i regionen. Det tilrås heller ikke å flytte tildelte gauper fra et kvotejaksområde til et annet, eller sammenslåing av kvotejaksområder underveis i kvotejakta.

Direktoratets konklusjon

Etter en helhetsvurdering av rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om kvotejakt på gaupe i 2012, anser direktoratet det som mest sannsynlig at en effektivering av vedtatte

kvotestørrelse vil medføre en bestandsreduksjon i regionen samt en stor sannsynlighet for at det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke nås etter årets yngling.

Direktoratet har vektlagt tildelt kvote innenfor området med mål om yngling og tilrår en kvote på 13 gauper med en maksimal hunddyrkvote på 4 voksne hunddyr i dette området. Dette betyr at vi tilrår jakt på 44 gauper fra jaktstart, hvorav det maksimalt kan felles 4 voksne hunddyr. Hunddyrkvoten er ikke gjeldende i områder uten mål om yngling.

Direktoratet tilrår at det ikke åpnes for noen reservekvote, mulighet for å flytte tildelte gauper fra et kvotejaksområde til et annet, eller sammenslåing av kvotejaksområder.

Miljøverndepartementets vurderinger

Klagen er behandlet etter viltlovens § 9, naturmangfoldloven § 16, jf. § 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Videre har departementet, i henhold til naturmangfoldloven § 7, lagt prinsippene i §§8-10 og 12 til grunn som retningslinje. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder § 14 om vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser. Prinsippet i § 11 slår fast at tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vedtaket gjelder jakt på gaupe, og departementet anser at § 11 ikke er relevant i denne saken.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* fastsatte Stortinget det nasjonale bestandsmålet for gaupe til 65 årlige ynglinger. Gjennom ny stortingsbehandling av rovviltpolitikken våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe på 65 årlige ynglinger nasjonalt videreført, jf. Representantforslag 163 S (2010-2011). Videre fremgår det at rovviltforvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er nærmere fordelt på sju av de åtte rovviltregionene, jf. rovviltforskriften § 4. For forvaltningsregion 6 er det fastsatt et bestandsmål på 12 årlige ynglinger av gaupe, jf. rovviltforskriften § 4 bokstav f).

Naturmangfoldloven, viltloven og rovviltforskriften danner den juridiske rammen for departementets vedtak i klagesaken. Naturmangfoldloven § 16 tredje ledd slår fast at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Videre følger det av fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Naturmangfoldlovens § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine

naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. 52 (2008-2009). Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Rovviltforskriftens formål, jf. § 1, er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor denne rammen skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser.

Også naturmangfoldloven § 14 inneholder bestemmelser om vektlegging av interesser. Det følger av § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Annet ledd slår fast at ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnet for samisk kultur. Vedtaket om kvotejakt gjelder rovviltregion 6 (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag) der det foregår reindrif, og departementet anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. Rovviltnemnda har i sitt vedtak vektlagt potensialet for rovviltskader på beitedyr, og ivaretar slik sett samiske interesser og andre samfunnsinteresser. Rovviltnemnda har redegjort for skade- og konfliktsituasjonen med beitenæring i regionen, jf. sekretariatets saksframlegg. Det er blant annet vist til at skadeomfanget på sau forvoldt av gaupe i regionen er redusert sammenlignet med tidligere år. Det er videre vist til at antall dokumenterte tamrein tapt til gaupe i 2011 var lavere enn i 2010.

Det følger videre av rovviltforskriftens formål, jf. § 1, at forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder. Når det gjelder kvotefordeling og områdeavgrensning har rovviltnemnda lagt vekt på forvaltningsplanen og prioriteringen av områder til henholdsvis gaupe og beitenæring som følger av denne. Uttaket gjennom kvotejakta er vurdert med sikte på skadereduserende effekt. Dette er også i samsvar med prinsippet i naturmangfoldloven § 12. Det følger av denne bestemmelsen at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slik lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Fosen naturvernforening anfører i sin klage at forvaltningen bør foregå i tråd med de mange styringsverktøyene som finnes for at disse ikke skal miste sin styringsfunksjon. Ett av styringsverktøyene rovviltnemnda har er forvaltningsplanen for rovvilt i sin region. Departementet viser til forvaltningsplanen og prinsippet om arealdifferensiering. Det er presisert i rovviltforliket av 2011 at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Det vil si at kvoter for uttak skal settes slik at bestanden av arten holdes lavt i områder uten mål om yngling. Direktoratet for naturforvaltning har lagt dette til grunn i sin faglige tilrådning, men vurderer at det er satt svært høye kvoter i områder uten mål om yngling og at det ikke er sannsynlig at denne kvoten tas ut.

Det er rovviltnemnda i hver enkelt forvaltningsregion som har hovedansvaret for forvaltningen av rovviltet, og rovviltnemnda skal gjennomføre vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin forvaltningsregion, jf. rovviltforskriften §§ 4 og 5. Når det fastsettes bestandsmålet for en art er nådd, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvoter for jakt, jf. §§ 7 og 11. Departementet konstaterer at rovviltnemnda i denne saken hadde myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe.

Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om bl.a. arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkninger. Departementet viser her til tilrådingen fra Direktoratet for naturforvaltning som er gjengitt ovenfor. Det redegjøres der for kunnskapsgrunnlaget når det gjelder gaupas bestandssituasjon og effekten av uttak. Kravet til kunnskapsgrunnlag inngår også i rovviltforskriften § 7 annet ledd, som slår fast at nemndas vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt og på data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen. Vedtak om kvote for jakt på gaupe skal blant annet inneholde en avgrensning av jaktområdet, bestemme antall dyr som kan skytes, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, jf. § 11 annet ledd. Rovviltnemnda har i sitt vedtak oppfylt disse kravene.

Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen bl.a. gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd og naturmangfoldloven § 10. Rovviltnemnda har ved kvotefastsettelse vurdert bestandssituasjonen og bestandens forventede utvikling, jf. sekretariatets saksframlegg. I tillegg til data fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt er det i kvotefastsettelsen lagt til grunn tidligere erfaringer med kvotejakt og avgang av gaupe i regionene. Det er blant annet vist til at det har vært en nedgang i gaupebestanden i regionen de to siste årene, fra 26,5 familiegrupper før jakt i 2009 til 20 familiegrupper før jakt i 2010 og 18 familiegrupper før jakt i 2011. Sekretariatet har i sitt saksframlegg vist til at forholdsvis høye kvoter for kvotejakta i 2009 og 2010 har resultert i at bestanden er på vei ned. Som beskrevet i den faglige tilrådingen fra direktoratet sannsynliggjøres det også gjennom prognosemodellen fremlagt i NINA Rapport 774 en nedgang i antall familiegrupper fra 18 før jakt i 2011 til 14 (8-20) før jakt i 2012. Prognosemodellen estimerer at det er 34 % sannsynlighet for at gaupebestanden i region 6 før jakt i 2012 vil ligge under det fastsatte bestandsmålet. Departementet anser at kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupa utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. For landet som helhet har bestanden ligget godt over det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger. Tall fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt viser imidlertid en nedgang i gaupebestanden nasjonalt de siste to år. Videre tyder prognosemodellen fremlagt i NINA Rapport 774 på at det høye uttaket av gaupe

de senere årene har resultert i at bestanden før jakt i 2012 ligger omkring det nasjonale bestandsmålet. Tall fra Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt viser at bestandstallene for gaupe i region 6 har ligget over bestandsmålet i regionen siden bestandsmålet ble fastsatt i 2005. Det er i noen få tilfeller registrert sykdom på gaupe i regionen, og i 2010 ble det funnet en voksen hunngaue som var angrepet av skabb. Avgangen av gaupe i regionen, som for landet for øvrig skjer i hovedsak i form av kvotejakt, slik at rovviltforvaltningen i stor grad selv kontrollerer den samlede belastningen på gaupe i regionen. Mattilgang og areal for gaupa i regionen er god. Den samlede belastningen har medført at bestanden er over forvaltningsmålet for gaupe i region 6.

Føre-var-prinsippet i § 9 kommer i hovedsak til anvendelse der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. § 9 slår fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Etter departementets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken. For gaupe foreligger det som tidligere nevnt betydelig kunnskap om bestandssituasjonen, effekten av påvirkninger og den samlede belastningen arten utsettes for.

Departementet anser etter en samlet vurdering at rovviltnemndas prioriteringer hva gjelder geografisk differensiering og inndeling i kvotejaktområder er gjort i samsvar med naturmangfoldloven § 12 og rovviltforskriften §§ 7 og 11.

Naturvernforbundet anfører at kvotene må følge sekretariatets innstilling til nemnda for fastsettelse av kvote for kvotejakt på gaupe i Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal i 2012. Direktoratet påpeker at det for å holde en stabilisert bestand i region 6 på 10 familiegrupper av gaupe i følge prognosemodellen estimeres et uttak på 4 voksne hunndyr og et totaluttak på 13 gauper dersom bestanden ligger rundt bestandsmålet. Departementet viser til direktoratets faglige tilrådning hvor det fremgår at det på bakgrunn av utviklingen i bestanden er mest sannsynlig at effektivering av rovviltnemndas vedtatte kvotestørrelse vil medføre en ytterligere bestandsreduksjon i regionen og en stor sannsynlighet for at bestandsmålet ikke nås etter neste års yngling. Departementet viser til at kravet til presisjon i forvaltningsvedtak øker jo nærmere ned mot de nasjonale bestandsmålene den aktuelle rovviltart forvaltes, og som beskrevet over er målsettingen i tråd med rovviltforliket av 2011 å forvalte bestanden av gaupe så nær bestandsmålet som mulig. Departementet anser på denne bakgrunn at kvoten er satt for høyt i rovviltnemndas vedtak hva gjelder uttak i områder som etter rovviltnemndas forvaltningsplan er definert som yngleområde for gaupe. Departementet påpeker imidlertid at dette ikke er å forstå slik at prognosemodellen er å anse som en absolutt størrelse rovviltnemnda skal forholde seg til i fremtidige vedtak. Modellen kan ikke forutsettes å gi noen 100 % sikkerhet for utviklingen i gaupebestanden, jf. direktoratets faglige tilrådning. Rovviltnemndene har et rom for skjønn å forvalte gaupebestanden innenfor, men det er viktig å legge vekt på at

forvaltningen til en hver tid skal ha som målsetting at bestanden er så nær bestandsmålet som mulig. I dette tilfellet, hvor departementet finner at kvoten er satt for høyt, legger vi imidlertid betydelig vekt på prognosemodellen. Dette representerer den beste tilgjengelige kunnskapen om gaupebestandens utvikling, og vi vurderer det som mest hensiktsmessig å endre kvoten på en slik måte at effektivering av vedtaket gir den største sannsynligheten for at bestanden holdes så nær bestandsmålet som mulig.

Når det gjelder fordeling av kvoten mellom kvotejaktområdene mener departementet at dette skal følge sekretariatets innstilling til behandling av klagen av 23. desember 2011. Unntaket er for kvotejaktområde 9 (Verdal, Inderøy (øst for E6) og Steinkjer kommune), der kvoten settes til 3 dyr. Verran og Namdalseid bondelag anfører i sin klage at kvotejaktområde 9 og 14 (Overhalla, Grong og Snåsa kommuner (vest for E6), samt deler av Namsos kommune) må tildeles høyere kvoter. Departementet mener det ikke er faglig forsvarlig å øke kvotene i disse områdene. Fosen naturvernforening anfører i sin klage at kvoten for kvotejaktområde 15 med Fosenhalvøya må reduseres fra 13 til 10 dyr. Departementet viser til at kvotejaktområde 15 ligger i område uten mål om yngling, og at det derfor er ønskelig med en høyere kvote i dette området enn om området hadde hatt mål om yngling. Departementet opprettholder derfor kvoten nemnda har satt på 13 dyr i kvotejaktområde 15.

I områder med mål om yngling har nemnda vedtatt en hunndyrkvote, og departementet mener det er riktig at uttaket av voksne hunndyr er begrenset i de områder der rovviltnemnda har bestemt at det skal være yngling. Departementet følger direktoratet når det gjelder størrelsen på hunndyrkvoten, og setter denne til 4 voksne hunndyr. Fosen naturvernforening anfører i sin klage at det ikke må innføres noen form for kvotefri jakt på hunngauper i Fosen. Departementet mener det er riktig at det ikke er hunndyrkvote i områder uten mål om yngling, og klagen tas derfor ikke til følge på dette punktet. Hunndyrkvoten er ikke gjeldende i kvotejaktområdene 3, 10, 11 og 15.

Verran og Namdalseid Bondelag ønsker kvotefri jakt i kvotejaktområde 15 (Fosenhalvøya) fra nå og videre fremover. Kvotefri jakt er omtalt i kommentarene til rovviltforskriftens § 11 annet ledd der det fremgår at det bare kan åpnes for kvotefri jakt på gaupe så lenge dette kan skje innenfor rammen av det nasjonale bestandsmålet for regionen. Videre forutsettes det at det bare skjer i områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestander. Fosenhalvøya er ikke et slikt område, og det er følgelig ikke aktuelt med kvotefri jakt i dette området.

Fosen Naturvernforening anfører i sin klage at kvoten må reduseres før en vurderer noen form for tilleggskvote. Direktoratet tilrår i sin faglige tilrådning at det ikke tildeles en reservekvote i region 6. Direktoratet tilrår også at tildelte kvoter ikke skal kunne flyttes fra ett kvotejaksområde til et annet. Departementet følger disse tilråningene basert på det kunnskapsgrunnlaget som er lagt frem i den faglige tilrådingen fra direktoratet.

Fosen Naturvernforening anfører at rovviltnemndas sammensetning er av en slik art at den svekker tilliten til de avgjørelser som blir vedtatt. Rovviltnemnda i region 6 er sammensatt av fire representanter fra fylkestingene i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal, samt to representanter fra Sametinget. Departementet viser til at det er departementet som oppnevner medlemmene fra fylkestingene, mens Sametinget oppnevner representantene fra Sametinget. Etter fylkesting- og kommunestyrevalget i 2011 ble nye representanter fra fylkestingene oppnevnt i brev fra departementet av 22. desember 2011. Departementet har tiltro til at nemndene er bevisst sitt ansvar som ansvarlige for rovviltforvaltningen i sine regioner.

Når det gjelder Verran og Namdalseid Bondelag sin anførsel om utvidet jaktperiode, vil departementet vise til at dette er forskriftsfestet gjennom rovviltforskriften § 10, der det fremgår at fellingsperioden for gaupe er fra 1. februar til og med 31. mars. Gjennom rovviltforliket av 17. juni 2011 ble det ikke gjort endringer i fellingsperioden, og departementet vil derfor opplyse om at en utviding av lisensfellingsperioden ikke er aktuelt.

Konklusjon

Miljøverndepartementet opprettholder rovviltnemndas vedtak når det gjelder kvotefri jakt i deler av regionen, jf. rovviltnemndas vedtak av 18. november 2011 punkt 2. Miljøverndepartementet endrer imidlertid rovviltnemndas vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe slik at total kvote settes til 44 dyr, hvorav 4 voksne hunndyr. Fordelingen av totalkvoten følger sekretariatets innstilling av 23. desember 2011 til nemndas behandling av klagen, med unntak av i kvoteområde 9 der kvoten settes til 3 dyr. Hunndyrkvoten fordeles ikke mellom de ulike jaktområdene, noe som betyr at kvotejakta skal avsluttes når hunndyrkvoten er fylt. Hunndyrkvoten gjelder ikke for kvotejaktområdene 3, 10, 11 og 15. Det tildeles ingen reservekvote i region 6. Tildelte gauper kan ikke flyttes fra et kvotejaktområde til et annet, men det kan gjøres unntak fra dette i tilfelle overskyting i en region.

Departementet anser at dette vedtaket tilfredsstillende vilkåret i naturmangfoldloven § 16 tredje ledd om at høsting bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Departementet finner også at vedtaket er forsvarlig, sett i lys av artens funksjon i økosystemet, den virkningen høstingen kan

ha på det biologiske mangfold for øvrig, artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjonen i vedkommende område og den skade som arten gjør.

Med hilsen

Brita Slettemark

Brita Slettemark (e.f.)
avdelingsdirektør

Gro Kvelprud Moen

Gro Kvelprud Moen
rådgiver

Adresseliste:

Fosen Naturvernforening
Verran Bondelag
Namdalseid Bondelag
Naturvernforeningen i Sør-Trøndelag
Naturvernforeningen i Nord-Trøndelag
Naturvernforeningen i Møre og Romsdal

Kopi:

Rovviltnemnda i region 6
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Direktoratet for naturforvaltning

